

Özet Nedir? / Nasıl Çıkarılır? (Inhaltsangaben)

1. Metni kavrayacak kadar okuyun: Metni kavramak, sadece kelimeleri okuyup geçmenin ötesinde, verilen mesajı anlamayı içermektedir. Bunun için okuduğunuz metnin başından sonuna kadar anlatılanları, aklınızda kalacak kadar kavramalısınız. İyi kavrayamadığınız metinleri özetlemek sizin için sıkıcı olacağı gibi, özeti de olumsuz etkiler.

2. Önemli noktaları kaydedin: Metinde can alıcı noktalar vardır. Bu bir romanın, en önemli sahnesi veya bir makalenin sonuç kısmı olabilir. Bu kısımların özetle mutlaka gösterilmesi gerektiğinden, okurken önemli gördüğünüz yerlerin altını çizebilir veya onu belirgin hâle getirecek kişisel teknikler kullanabilirsiniz. Sadece yazıp çizerek değil, aklınızda tutarak da özeti taslağını kafanızda çıkarabilirsiniz.

3. Taslak oluşturun: Özeti kapsamını, içeriğini, boyutunu vs. tüm yönlerini içeren bir karalama kağıdında taslak oluşturun. Bu taslak size yanlışlarınızı düzeltme, eksiklerinizi tamamlama şansı tanıyacaktır. Taslak çıkarmadan özet hazırlarsanız, en küçük bir eksikliği bile gidermek için özeti baştan yazmanız gerekebilir. Fakat taslak olayı abartılmamalıdır. Sonuçta bir metnin özeti çıkaracağınızı unutmayın.

4. Bölümler oluşturun: Özeti "giriş, gelişme, sonuç" gibi bölümlere ayırarak, tüm konuyu göstermeye çalışın. Metinde anlatılan olayların ayrıntısına girmemeye dikkat edin. Olayın veya konunun ana hatlarını gösterdiğinizden emin olun. Üç sayfalık metin, beş sayfada özetlenmez. Bunun için özet metni, her zaman özlü ve genel olmalıdır. Ayrıca metinde gerçekleşen olaylar veya anlatılan konular, sırasına uygun biçimde ele alınmalıdır.

5. Özet çıkarma ilkelerine dikkat edin: Özet çıkarırken dikkat etmeniz gereken belli başlı kurallar vardır. Bu kurallara dikkat ederek, hata yapma ihtimalinizi en aza indirebilirsiniz. Bunun için aşağıda sıralamış olduğumuz özet çıkarma ilkelerine dikkat edin, kuralları eksiksiz uygulamaya çalışın.

6. Tutarlılığı kontrol edin: Özet bitince, hazırlamış olduğunuz metnin gerçek metinle ne kadar tutarlı olduğu kontrol edilmelidir. Özet çıkarmak, metni baştan yazmak değildir. Özetlerde kesinlikle kişisel yorumunuz olmamalıdır. Eserde anlatılan olay veya konular, en yalın hâliyle ele alınmalıdır. Bitince, ne kadar tutarlı olduğu kontrol edilmeli, eksikleri giderilmelidir.

7. Özeti başkasının gözünden değerlendirin: Özeti son hâlini, metne uygunluğu, dil – anlatımı, yazım ve noktalama kurallarını uygulama yeterliği ve konu kapsamı gibi yönlerden başkasının gözünden değerlendirmeye çalışın. Ayrıca hatırlamadığınız kısımları görmek için, metnin aslına ara ara göz atarak eksiklerinizi tamamlamayı unutmayın.

Özet Çıkarma İlkeleri

- Hazırladığınız metin mutlaka belli bölümlere ayrılmış olmalıdır.
- Özet olay örgüsüne uygun kronolojik sıraya göre ele alınmalıdır.
- Özetleyeceğiniz metnin önemli noktaları mutlaka özette belirtilmelidir.
 - Özet çıkarmadan önce metni iyice anlayın, kavrayın.
 - Ayrıntılardan mümkün olduğunca kaçınmaya çalışın.
- Kesinlikle kendi yorumunuzu katmayın veya bunun sizin yorumunuz olduğunu belirtin.

Geniş zaman kullanın (yapar,gider, söyler, düşünür ...) !!!!

- Özet metninin kısa ve öz olması dikkat edin.
- Özet için size önceden belirtilen sınırlamalara (sayfa, kağıt vs.) dikkat edin.
 - Özet çıkarırken hatırlamadığınız noktalara göz atmayı ihmal etmeyin.
 - Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek özeti oluşturun.
- Özet hem kendi içerisinde hem de asıl metne göre tutarlı olmalıdır.
 - Özeti tasarruf yapın, tekrarlardan kaçının.
 - Eserin aslına sadık kalmaya çalışın.
- Temel fikirleri mümkün olduğunca kendi cümlelerinizle açıklayın.
 - Zorunlu olmadıkça alıntı yapmamaya gayret gösterin.
 - Sürekli "yazara göre" gibi ifadeleri kullanmak anlamsızdır.

Ayrıca şu internet sayfasında Türkçeye ilgili her konu hakkında bilgi edinebilirsiniz:

<https://www.cokbilgi.com/turkce-dersi-konulari/>